Σεμινάριο συγγραφής πρότασης LIFE NAT
Αθήνα, 17 Μαΐου 2018

Μια δράση της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο του Έργου «Ίδρυση και Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE», που υλοποιείται από το Πράσινο Ταμείο και το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Σκοπός & Στόχοι του σεμιναρίου

Αύξηση του αριθμού και η βελτίωση της ποιότητας των υποβαλλόμενων αιτήσεων

- βελτίωση του γνωστικού αντικειμένου που αφορά στις ειδικές απαιτήσεις συμπλήρωσης των φορμών της αίτησης
- ενίσχυση των ικανοτήτων των δυνητικών δικαιούχων στην οργάνωση μιας πρότασης LIFE και στη συμπλήρωση της αίτησης

Πρόγραμμα του σεμιναρίου

- ✓ Εισαγωγή
- ✓ Θέματα έργου
- ✓ Συμπλήρωση Concept Note
- ✓ Δυνατά / Αδύναμα σημεία
- ✓ Αξιολόγηση - Βασικά σημεία
- ✓ Κατάρτιση προϋπολογισμού
- ✓ Συζήτηση / Κλείσιμο

Θέματα έργων

ΦΥΣΗ – ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ

1. **Βελτίωση κατάστασης διατήρησης** τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγία Πτηνών και Οδηγία Οικοτόπων) με στόχευση στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 που **προτείνονται ή ορίζονται για τους εν λόγω τύπους οικοτόπων ή τα εν λόγω είδη**

2. **Βελτίωση κατάστασης διατήρησης** τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγία Πτηνών και Οδηγία Οικοτόπων), υπο την προϋπόθεση ότι η κατάσταση τους **δεν χαρακτηρίζεται «ικανοποιητικη/ασφαλής και μη φθίνουσα» ή είναι «άγνωστη»**

http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=IT9120007

ΦΥΣΗ – ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ

3. Εφαρμογή της **θαλάσσιας συνιστώσας των Οδηγιών** για τους οικοτόπους και τα πτηνά και ειδικότερα δράσεις για:

α) ολοκλήρωση και οριστικοποίηση των εθνικών απογραφών

β) αποκατάσταση και διαχείριση

γ) αντιμετώπιση συγκρούσεων μεταξύ της διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των αλιέων ή άλλων «χρηστών των θαλάσσιων υδάτων»

δ) επίδειξης ή καινοτόμες για την αξιολόγηση ή την παρακολούθηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε θαλάσσιους οικοτόπους και είδη

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ

1. Σχέδια πράσινης υποδομής & Δράσεις διατήρησης οικοσυστημάτων και υπηρεσιών ή/και συνδεσιμότητας περιοχών μεταξύ Natura 2000 /άλλων προστατευόμενων περιοχών

   Μέθοδοι και/ή τεχνικές πράσινης υποδομής που μπορούν να αναπαραχθούν ευρέως και περιορίζουν αποτελεσματικά́ τις αρνητικές επιπτώσεις των ενεργειακών υποδομών ή των υποδομών μεταφορών στη βιοποικιλότητα μέσω της ενίσχυσης της συνδεσιμότητας. Οι εν λόγω τεχνικές και/ή μέθοδοι θα πρέπει να είναι οικονομικά́ αποδοτικότερες σε σύγκριση με ποιοτικά́ ισοδύναμες λύσεις που προσφέρονται ήδη στην αγορά́ και, κατά́ περίπτωση, να οδηγούν σε δωρεάν κοινές λύσεις ή στην ανάπτυξη τεχνικών προτύπων.

ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η πράσινη υποδομή (ΠΥ) είναι ένα στρατηγικά προγραμματισμένο δίκτυο φυσικών και ημιφυσικών περιοχών, καθώς και άλλων χαρακτηριστικών στοιχείων του περιβάλλοντος, ο σχεδιασμός και η διαχείριση του οποίου αποσκοπούν στην παροχή ευρέος φάσματος οικοσυστημικών υπηρεσιών.

Το εν λόγω δίκτυο περιλαμβάνει χώρους πρασίνου (ή γαλάζιου, προκειμένου για υδάτινα οικοσυστήματα) και άλλα φυσικά χαρακτηριστικά στοιχεία των χερσαίων (συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων) και των θαλάσσιων περιοχών.

Στην ξηρά: ΠΥ σε αγροτικό και αστικό περιβάλλον.

Παραδείγμα

Αγροτικό περιβάλλον: https://www.lifeigic.eu/aboutus/

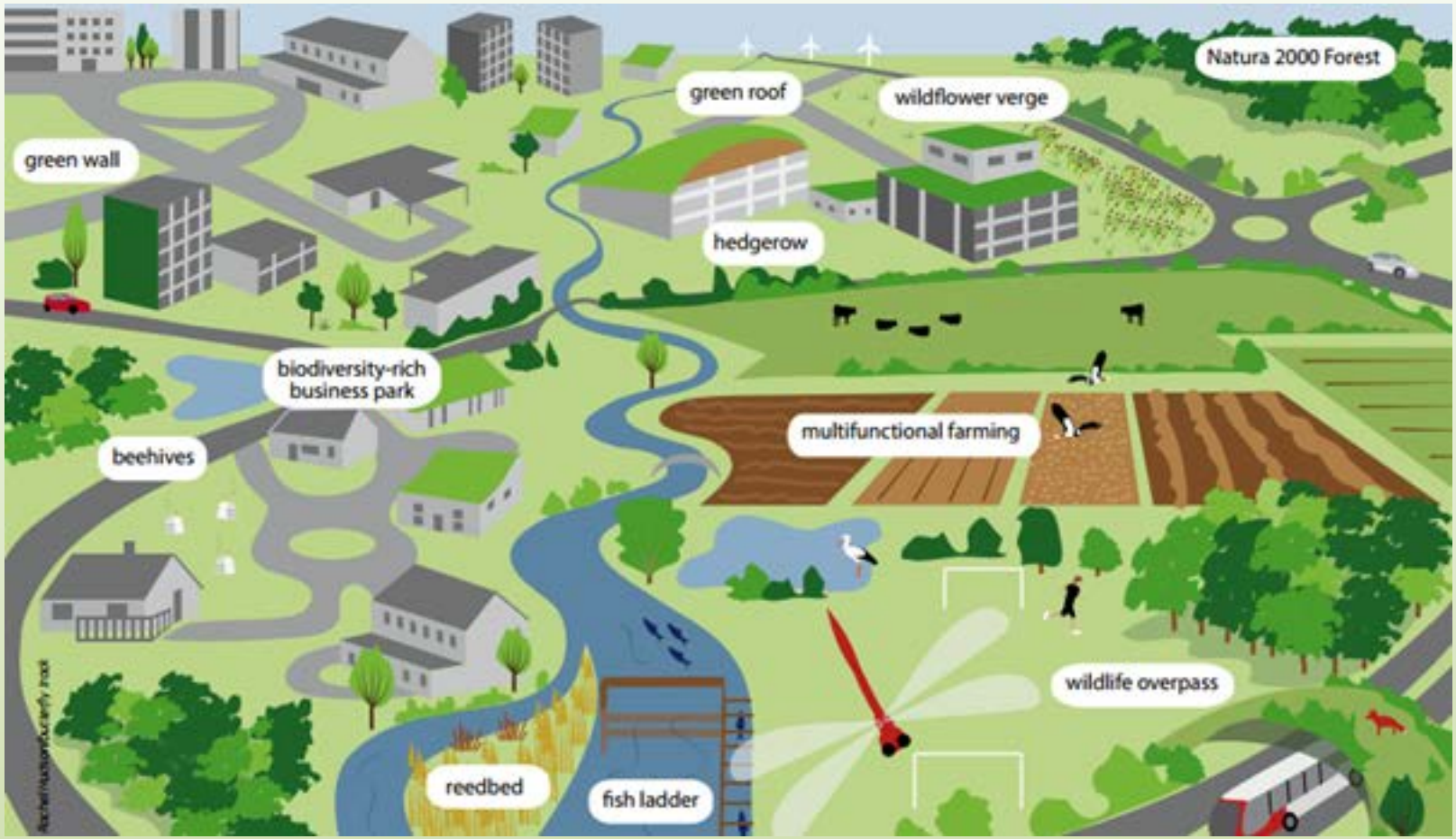

https://biodiversity.europa.eu/topics/green-infrastructure

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ

2. Εργαλεία που στοχεύουν στην ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις οικονομικές και επιχειρηματικές αποφάσεις

3. Απειλούμενα είδη ή οικότοποι σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς κόκκινους καταλόγους ή την IUCN

4. Χωροκατακτητικά ξενικά είδη: (α) πρόληψη της εισαγωγής,, β) θέσπιση συστήματος έγκαιρης ανίχνευσης και ταχείας εξάλειψης, και γ) εξάλειψη, έλεγχος και περιορισμός εγκαταστημένων)

Πρακτική άσκηση

B1 - Description of Species / Habitats / Biodiversity Issues Targeted By The Project

Species description

- Protection Status (EU level, National Level)
- Conservation Status (Habitats Directive, IUCN, National List)
- General Biology, Habitat requirements
- Distribution in the EU and in the country (importance of country for the species)
- Baseline data
- Causes / Threats

B1 – Project objectives

General info about the importance of the wider area and the threats to the beetles populations

- **increase the connectivity** between old-growth forests from South Freedovia by creating 34 stepping-stone habitats suitable for protected saproxylic beetles;
- **reinitiate pollarding** as traditional management of wood pastures and forests around rural settlements from Iron Gates and Small Valley Natura 2000 sites;
- **increase the understanding** of the value of saproxylic beetles' communities and associated habitats for biodiversity and strengthen the involvement of main stakeholders and the local community in conservation of these species;
- **update the knowledge** regarding efficient conservation measures among stakeholders from the project area and Freedovia by actively disseminating techniques used during the project

B1 - Actions and means involved (A)

- speeding up the development of decaying habitats and reducing habitat fragmentation - creation of veteran-like trees and sundried stubs in XX intervention areas (C1)
- production of dead-wood (wood mould boxes and wood piles) - attract saproxylic insects /facilitate reproduction and dispersal (C2)
- removal of shrubs - increased proportion of dead wood in sunny conditions and a warmer microclimate (C3)
- restoration of pollarding as a management method - demonstration, development of a toolkit, organization of field visits (C4)
- changing the perception of saproxylic insects as pest species - participatory monitoring tool, mobile app for insect monitoring (C5.1)

B1 - Actions and means involved (B)

- prevent persecution of saproxylic beetles considered as pests - demonstrate the use of semiochemicals as an environmentally-friendly forest sanitation method (C5.2)
- monitor the results of demonstrative methods in intervention areas and surrounding territory (D1, D2, D3).
- carry out an extensive educational campaign in order to change the perception of stakeholders and replicate demonstrative conservation methods - traditional dissemination (e.g. website, flyers, handbooks, brochures, networking with other LIFE beneficiaries), active dissemination (person to person discussion, demonstration field-trips, participating at professional events, scientific papers, guidance provided to replicators, social-media, etc.) (E1, E2, E3, E4)
- monitor the efficiency of educational campaign and of the social and economic impact of the project (D4, D5).
- **Stakeholders**

B1 - Expected results (outputs and quantified achievements)

- a next generation of veteran trees by altering **1020 trees** from **18 intervention areas** in Iron Gates and **16 sites** in Small Valley Natura 2000 sites, covering **764 ha**
- producing **340 sun exposed snags** to act as reproduction habitat for *Dim marxi**
- providing dead-wood to attract saproxylic insects and facilitate reproduction and dispersal in intervention areas (**170 wood mould boxes** and **360 wood piles**)
- clearing understory for improving *Dim marxi** and *Maya marxi* * habitats (clearing understory of app **20 ha**)
- restart the pollarding in the Natura 2000 sites by demonstrating the pollarding technique and creating information materials
- create the grounds for developing participatory monitoring of insects in order to change the perception of saproxylic insects as pest species and decrease the harmful forest management techniques such as removal of dead-wood and insecticide application
- Introduce the use of semiochemicals as an environmentally-friendly forest sanitation method in order to prevent persecution of saproxylic beetles that are considered pests
- actively involving over **1000 professionals** (forestry managers, forest owners, Natura 2000 managers) and over **15,000 nonprofessionals** from the two Natura 2000 sites and Freedovia in conservation of saproxylic beetles

B1 - Sustainability

Actions

- veteranization of trees and creation of snags (C1)
- creation of wood piles and maintenance of wood mould boxes (C2)
- removal of shurbs (C3)
- demonstrative pollarding (C4)
- app for identification for insects (C5)
- monitoring action D1
- awareness activities

Possible funds

- National Environmental Fund
- own funds
- scientifically and/or applied conservation projects

Possible means

- inclusion of methods in management of Natura 2000 sites

Replication strategy

B1 – Project Topic

- **Project Topic 1**: improving the conservation status of habitat types or species of Community Interest, targeting the Natura 2000 sites proposed or designated for these habitat types/species

- **Project Topic 1:** improving the conservation status of habitat types in Natura 2000 sites or species of Community Interest, provided, their status is not “favourable/secure and not declining” or “unknown”.

Species that are not listed in the SDFs will be included until the end of the project.

B1 – Project Partnership

- **Beneficiaries**

Regional Environmental Protection Agency (a decentralized public service under the jurisdiction of the National Environmental Protection Agency)

2 management bodies of the protected areas targeted by the project

University

- **Competence**

- **Role in the project**

- **Co-financing**

B1 – Expected constraints and risks

- **1. Availability of intervention areas**
- **2. Delays in obtaining environmental permits**
- **3. Delays due to weather problems**
- **4. External assistance problems**
- **5. Low availability of stakeholders to participate in project events**
- **6. Management problems, including policy changes**

Κατηγορίες έργων LIFE

"**Βέλτιστων Πρακτικών**" (Best Practice) που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές, τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκριμένου πλαισίου του Έργου,

"**Επίδειξης**" (Demonstration) που θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιστάσεις,

"**Πιλοτικά**" (Pilot) που εφαρμόζουν τεχνική ή μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν, ή αλλού, αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές και μπορούν να εφαρμοσθούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.

B3 – EU added value

- **Article 11 of the LIFE Regulation**

(a) implementation of the Union Biodiversity Strategy to 2020, and Directives 92/43/EEC and 2009/147/EC

(b) management of the Natura 2000 network (PAF)

(c) improve the knowledge base / assess and monitor factors, pressures and responses

- **Synergies**

Expected impact on EU Environmental policy and legislation

Δυνατά / Αδύνατα σημεία

Project Design

Good design

- Solid analysis of the problem, state of play and solution proposed (baseline)
- Motivated and capable consortium
- Key stakeholders involved (incl. users)
- Clear assessment of impacts over the life cycle of the solution proposed
- Clear strategy on how to sustain and multiply the impacts

Common problems

- Insufficient background information (why, who and how)
- Rationale for projects is defined during the project
- Objectives too broad, too many
- Poor partnership (partners don't fit regarding know-how or insuff. budget)
- Over-optimistic / unrealistic or lack of quantification of impacts
- Replication confused with networking and dissemination
- Vague plans to sustain the project/results after project end

Αξιολόγηση

Αξιολόγηση Concept note

Concept Note Award Criteria	Minimum pass score*	Maximum score
1. Overall quality of the proposal	5	20
2. Overall EU added value	10	30
Overall (pass) scores	**15**	**50**

Overall quality of the proposal

- pre-operational context well described (environmental problems / threats)
- logical link: problems / threats ▸ objectives ▸ actions ▸ expected results.
- main actions: how, where, when and by whom
- Indicative means
- expected results clear and quantified
- project partnership (competence)
- constrains & risks (mitigation strategy)
- value for money

Overall EU added value

- contribution to the LIFE priorities

Articles 10, 11 and 12 of the LIFE Regulation

- expected impact

- sustainability (icl. replication & transfer)

Αξιολόγηση ολοκληρωμένης πρότασης

Αριθμός κριτηρίου	Κριτήρια ανάθεσης	Ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία (*)	Μέγιστη βαθμολογία
Τεχνική και χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα			
1	Τεχνική συνοχή και ποιότητα	**10**	**20**
2	Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα (συμπεριλαμβανομένης της σχέσης ποιότητας/κόστους)	**10**	**20**
Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ			
3	Εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος «Περιβάλλον» του LIFE	**10**	**20**
4	Βιωσιμότητα (συνέχιση, αναπαραγωγή, μεταφορά)	**8**	**15**
	Συνολική (απαιτούμενη) βαθμολογία	**50 (*)**	
	Επιπλέον μονάδες		
5	Συμβολή στα θέματα έργων	**-**	**0/10**
6	**Συνέργειες** (μέχρι **8** μονάδες) **Πράσινες δημόσιες συμβάσεις** (μέχρι **1** μονάδα) **Οικολογικό σήμα** (μέχρι **1** μονάδα) Αξιοποίηση **ερευνητικών** αποτελεσμάτων της ΕΕ (μέχρι **1** μονάδα) **Διακρατική** διάσταση (μέχρι **4** μονάδες)	**-**	**15**
	Μέγιστη βαθμολογία		**100**

Κατάρτιση προϋπολογισμού

Συγχρηματοδότηση ΕΕ

- Φύση & Βιοποικιλότητα:

Ή

Για έργα που αφιερώνουν περισσότερο από 50% του προϋπολογισμού τους σε δράσεις διατήρησης ειδών/οικοτόπων προτεραιότητας

Οικονομικές φόρμες

- Ρεαλιστική και προσγειωμένη προσέγγιση των οικονομικών
- Δαπάνες συνδεδεμένες με τις δράσεις
- ΦΠΑ επιλέξιμος αν δεν ανακτάται (έγγραφο από ΔΟΥ)
- Τροποποίηση έως 10% από το **Concept Note** στην Πλήρη Πρόταση

- **Προσωπικό**

Ημερήσιο κόστος προσωπικού = Ετήσιος μισθός / Ετήσιες παραγωγικές ημέρες εργασίας

- **Μετακινήσεις**

Εσωτερικός κανονισμός μετακινήσεων ή ΦΕΚ για δημοσίους υπαλλήλους

- **Υπεργολαβίες**

Ανώτατο όριο 35% του συνολικού προϋπολογισμού – Εξαίρεση πρέπει να έχει σαφή τεκμηρίωση

Οικονομικές φόρμες

- **Υποδομές, Εξοπλισμός, Πρωτότυπα**

100% δαπάνη εξοπλισμού και παγίων για δικαιούχους δημοσίου τομέα ή ΜΚΟ. Πλήρης ανάθεση των παγίων για δράσεις διατήρησης και μετά το πέρας του έργου. ΣΕ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ: Απόσβεση εξοπλισμού έως 50% της δαπάνης / Απόσβεση υποδομών έως 25% της δαπάνης

100% επιλέξιμες δαπάνες πρωτοτύπων που έχουν αναπτυχθεί ειδικά για το έργο, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στην αγορά και δεν θα εμπορευματοποιηθούν

- **Αγορά και μίσθωση γης**

- **Αναλώσιμα**

Δεν καταγράφονται στο μητρώο παγίων του δικαιούχου

Αντικείμενα που θα καταναλωθούν πλήρως στη διάρκεια του έργου

Οικονομικές φόρμες

- **Άλλες δαπάνες**

Δαπάνες που προκύπτουν από τη σύμβαση με την ΕΕ

Εγγυητικές επιστολές

Δαπάνες ορκωτού λογιστή

Έξοδα μετάφρασης/διερμηνείας

Δαπάνες δημοσιοποίησης/διάχυσης αποτελεσμάτων.....

- **Γενικά έξοδα**

7%